

Referat fra 5. Storå-komite møde 13. juni 2023

10. juli 2023

Sted: Herning, Sagro Birk Center park 24, 7400 Herning - Mødelokale 2

Dato: Tirsdag den 13. juni 2023 kl. 16:30 -19:00.

Deltagere fra Storåkomiteen:

Udvalgsformand John Thomsen (Herning Kommune)

Udvalgsformand Karsten Filsø (Holstebro Kommune)

Udvalgsformand Kasper Pauli Pedersen (Ikast-Brande Kommune)

Kristian Gade (Holstebro-Struer Landboforening)

Lars Høgh Jensen var stedfortræder for Leif Hølleddig Nørgaard (Herning-Ikast Landboforening)

Gunnar H. Pedersen (Holstebro og Omegns Fiskeriforening)

Knud Erik Christensen (DN-Herning)

Deltagere fra Sekretariatet:

Torben Mølgaard, Sekretariatsansvarlig, Holstebro Kommune,

Lene Kimø, Herning Kommune

Asger Jensen, Ikast-Brande Kommune

Mads Nedergaard, Sekretariatsmedarbejder, Holstebro Kommune (Referent)

Afbud

Benny Pedersen (Friluftsrådet)

Martin Alstrup (Familielandbruget Vest).

1. Velkomst

Formand John Thomsen bød velkommen. Lars Høgh Jensen præsenterede sig som stedfortræder for Leif Hølleddig Nørgaard på mødet.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde

Formand John Thomsen spurgte om det seneste referat fra mødet i december kunne godkendes.

Komiteen havde ingen bemærkninger. Referatet blev herefter endelig godkendt.

3. Præsentation af den afsluttede dataafrapportering fra NIRAS's Storå-oplandsanalyse

Sekretariatet præsenterer komiteens medlemmer for de dele af det bagvedliggende datamateriale fra Storå-analysen, der blev færdiggjort med baggrund i de drøftelser som Storå-Komiteens medlemmer havde med NIRAS på mødet den 8. december 2022 om det afsluttende dataarbejde.

Præsentationen vil bestå af de dataanalyseresultater som ikke tidligere er præsenteret for Storå-komiteen. Den vil sammen med de tidligere leverancer danne det endelige datagrundlag for arbejdet med Helhedsplanen for Storå

Tidligere leverancer som er blevet præsenteret

- WSP – Sætningsanalysen , komitémøde den 6. september 2022
- NIRAS - Dataanalyse af Storå-oplandet

På møderne den 6. september og 26. oktober 2022 har komiteen drøftet rammerne for dataanalysearbejdet og fået præsenteret foreløbige resultater

Afrapporterede resultater af Storå-dataanalysen, som fremgik på mødet 8. december 2022

- Klimafaktorer som anvendes i det videre arbejde
- Tilstrømningsmønstre for grundvand i Storå-oplandet
- Tørkekortlægningen
- Areal-specifik afstrømning for Storå-oplandet

Datapræsentationen indeholdt en fremvisning af de resterende dataanalyser, som kortfattet er beskrevet herunder:

- Analyse af afstrømningsmønstre i Storå-oplandet.

Data fra to af de seks intensive vandføringsmålestationer ved henholdsvis Storå – Skærum Bro og Idom Å blev vist med henblik på, at illustrere de forskellige afstrømningsmønstre der er detaljeret modelberegnet i forbindelse med analysen. De øvrige intensive stationer er Ellebæk, Ellebæk Bro, Råsted Lilleå, Hvoldal, Sunds Mølleå, Gammel Sunds og Storå , Højris Bro. Konklusionen var at ses forskellige afstrømningsmønstre i de 6 oplande og at der sker ændringer i afstrømningsmønstrene, når der sammenlignes mellem data før og efter år 2000 på nogle af stationerne. Stationernes placering fremgår af Helhedsplanens WebGIS-kort.

Vandets strømningsveje er også blevet kortlagt. En viden som bl.a. kan inddrages i udpegningen mhp. at genskabe den naturlige hydrologi i større eller mindre områder i Storå-oplandet.

- Analyse af næringsstoftransporten

Formålet er at kunne målrette udpegningen af potentielle områder for næringsstoffjernelse til nedstrømliggende vandområder, primært Nissum Fjord. (Ref. med fremlæggelse af Vandområdeplan 2021-2027 er der lagt op til fosforindsatser i oplandet til Vandkraftsøen og Gødstrup Sø).

- Naturbeskyttede arealer

Resultaterne af analysen omkring artsscore og strukturscore blev gennemgået. Der er forskel i datamængden i de tre kommuner, da der er tale om en løbende og igangværende kortlægning. Der lægges op til at bruge data til screening af projektområder med henblik på sikre af de meget værdifulde §3 arealer og kigge ind i hvor projekter vil indgå med synergieffekter til forbedringen af naturtilstanden på arealerne.

- Oversvømmelseskortlægningen

Der blev et udarbejdet en oversvømmelseskortlægning for 2020 og 2100 i hele Storåoplandet for henholdsvis 2, 5, 10, 20, 50 og 100 årshændelser. Disse tilgås bedst via helhedsplanens WebGIS-kort.

Kortlægningen har også vist store dele af ådalene bliver oversvømmet allerede ved en 2-årshændelse.

- Værdikortlægningen

Værdikortlægningen viser at de store værditab, er tilknyttet byer, virksomheder og bygninger.

I forbindelse med analysearbejdet har det været muligt at foretage en analyse af markdrift på arealerne som grænser op til vandløbene og ådalene. Med en inddeling op i tre driftskategorier: ekstensivt, intensivt og special afgrøder. Kortet tilgås bedst via helhedsplanens WebGIS-kort.

De præsenterede data fremgår af referatets bilag 2

Indstilling:

Komiteen godkender den samlede dataafrapportering

Beslutning:

Komiteen godkendte den samlede datarapportering.

Komiteen konstaterede at det er et omfattende datamateriale at forholde sig til og at der var skabt meget ny og vigtig viden som kan bruges som grundlag for helhedsplanen.

4. Sekretariatets præsentation af WebGIS brugerfladen

Sekretariatet har arbejdet på at skabe en brugervenlig platform for komiteens medlemmer med formålet at præsentere den opbyggede viden fra de samlede dataleverancer fra NIRAS og WSP. Formålet er at sikre komiteen og dens bagland adgang til data i det videre arbejde med at skabe "Helhedsplan for Storå-oplandet".

Sekretariatet vil gennemgå brugen af WebGIS-brugerfladen med det formål at gøre muligt for Storå-komiteens medlemmer evt. i samarbejde med jeres baglande at kigge nærmere ind i data og resultaterne af de gennemførte analyser.

WebGIS-brugerfladen kan før mødet tilgås via:

[Link til WebGIS brugerfladen for Storå-komiteen med dataanalyser](#)

Sekretariatet vil gerne stille sig til rådighed, hvis der fremkommer ønsker fra komiteens medlemmer og deres baglande om yderligere introduktion til brugen af kortene.

Sekretariatet vil i den nærmeste fremtid får opdateret enhedsangivelserne på WebGIS-Kortene.

Indstilling:

Komiteen tager præsentationen af WebGIS-løsningen til efterretning.

Beslutning:

Komiteen tog præsentationen af WebGIS-løsningen til efterretning.

Komiteen vurderede, at de komplekse data kan kræve yderligere instruktion i brugen af data. Det blev aftalt, at komiteens medlemmer kan rette henvendelse til sekretariatet med henblik på at lave nogle målrettede webinarpræsentationer så organisationerne og deres baglande kan få overblik på data og brug af brugerfladen.

Pause.

5. Præsentation af forslag til "Helhedsplan for Storå-oplandet"

Sekretariat foreslår at "Helhedsplan for Storå-oplandet" bygges op omkring et dokument med følgende overskrifter:

- I. Indledende afsnit om Storå-komiteen,
- I. Overdragelse af indsamlet viden om Storå-oplandet til kommunerne,
- II. Redegørelse for valg af de parametervalg, som har været i spil til udpegning af potentielle indsatsområder,
- III. Storå-komiteens forslag til:
 - Særlige fokusområder
 - Øvrige anbefalinger

Uddybelse:

Pkt. I. vil bestå af de samlede data som fremgik af dagordenspunkt 3, Overdragelse af WEBGIS-fladen.

Pkt. II. består af de vedtagne understøttede og afgrænsende parametervalg som Storå-komiteen drøftede den 8. december 2022

De understøttede parametervalg:

- Projektstørrelse areal (brug af størrelseskriterier kunne fastsættes til større eller mindre en 50 ha).
- For lavbundsområde er kriteriet er der fastsat følgende størrelseskrav til opstart af projekter på nuværende tidspunkt i Holstebro på >20 ha, mens Ikast-Brande og Herning kommuners kriterier følger de nationale minimumskriterie på >10 ha.
- Udpegning af potentielle klimalavbundsarealer via kulstofindhold i jorden.

- Udpegning af områder til næringsstoffjernelse med udgangspunkt i oplandsstørrelse/næringsstofbelastningen.
- Tørkerisiko (buffereffekt til den våde §3-beskyttede natur og beskyttede/målsatte vandløb/søer).
- Reduktion af okkerudvaskning (fokusområder med de to væsentligste risikokortlægninger).
- Sætningstruede arealer.
- Synergi med udpegede arealer i Grønt Danmarks kort.
- Rent vandmiljø - Sikre /bevare målopfyldelse for vandområder.
- Sikre/bevare naturtilstanden i de nuværende naturområder.

Afgrænsende parametervalg:

- Særlig værdifuld natur.
- Særlig værdifuld landbrugsjord – jorde med fremadrettet sætninger bør udgå i ådalene.
- Kritisk infrastruktur.

Pkt. III:

Sekretariatet vil præsentere udkast til projektområder, der vil kunne bringes i spil med baggrund i de understøttende parametervalg, som Storå-komiteen aftalte på mødet den 8. december 2022.

Fokusområder

NIRAS har i deres arbejde udpeget 5 områder som har et særligt stort potentiale for at inddrage en lang række synergieffekter i Storå-oplandet og vil dermed kunne opfylde en væsentlig del af de parametervalg som Storå-komiteen har ønsket at arbejde videre. Disse områder vil have stor virkning for den samlede planlægning i Storå-oplandet, hvis der arbejdes videre med disse områder fremadrettet.

I disse 5 fokusområder vil indeholde en kombination af flere af nedenstående indsatser, som vil være område afhængigt:

- Reduktion af CO₂, klimalavbund,
- Genskabelse af naturlig hydrologi,
- Reduktion af okkerudvaskning,
- Reduktion af næringsstofudvaskning,
- Mindske eller forhindre yderligere sætning af arealerne i de vandløbsnære arealer,
- Medvirke til at sikre målopfyldelse, også i nedstrøms beliggende vandområder,
- Medvirke til udvikling af natur og biodiversiteten og,
- Øge robustheden ift. et fremtidigt klima.

Øvrige anbefalinger:

Sekretariatet gennemgik potentielle indsatsområder som kan udpeges til Helhedsplanen på baggrund af:

- Reduktion af næringsstoffer:
Storå-komiteen udpeger en række potentielle områder som kan anvendes til vådområdeprojekter til fjernelse af næringsstoffer målrettet Nissum Fjord.

- Natur:
At kommunerne inddrager de udarbejdede §3 GIS-kort med gældende artsscore og strukturindeks til varetagelse af særligt værdifulde områder samt undersøge om der kan være potentialer for udvikling et øget naturtilstand på arealer ved eksempelvis genskabelse af naturlig hydrologi.
- Vandhåndtering:
At kommunerne anvender den opnåede viden omkring oversvømmelsesscenarier på lokalt niveau til lokale indsatser/DK2020.
- Genskabelse af naturlig hydrologi:
Restaurering af Ådale,
Handlemulighed overfor okkerudvaskning og,
Anvendelse af sætningsanalyserne.
- Oplandsanalyse,
herunder sætningstruede arealer,
Kortlægningen af landbrugsdrift og,
Natur- og vandsystemer.

Forslag til det videre forløb med udpeging af potentielle indsatsområder

Sekretariatet vil foreslå at de enkelte komitémedlemmer tager de præsenterede analyser af potentielle indsatsområder med tilbage til organisationerne og drøfter oplæggene til mulige indsatser. Komitémedlemmerne har frem til 22. august 2023 til indsende bemærkninger eller supplerende forslag til indsatsområderne.

Sekretariatet vil herefter behandle og indsamle de indkommende forslag og bemærkninger som efterfølgende vil blive drøftet sammen med et endeligt udkast til en helhedsplan for Storå-oplandet, som komiteen behandler i slutningen af september 2023.

Forslag - Helhedsplanens udformning

Sekretariatet foreslår at Helhedsplanen afrapporteres som beskrevet ovenfor i kombination med de udarbejdede GIS-temakort, sammen med Storå-analysens datagrundlag.

Baggrunden herfor er at skabe en Helhedsplan for Storå-oplandet, der er dynamisk med mulighed for løbende udvikling og opdatering af data. Det vil være muligt at lave et eller flere GIS-temaer, der på overskuelig form muliggør, at organisationerne løbende kan følge fremdriften i helhedsplanen.

Indstilling :

Komiteen godkender principperne for det videre arbejde med Helhedsplan for Storå-oplandet.

Komiteen drøfter:

- sekretariatets skitserede plan for bemærkninger og input til "Helhedsplan for Storå-oplandet",
- at der udarbejdes en webløsning for præsentation af Helhedsplanen for Storå-oplandet

Beslutning:

Komiteen godkendte principperne for det videre arbejde med Helhedsplan for Storå-oplandet.

Komiteen vedtog sekretariatets skitserede plan for bemærkninger og input til "Helhedsplan for Storå-oplandet" efter en kort drøftelse bakkede Komiteen op om den skitserede tidsplan.

Komiteen bakkede også op om udarbejdelse af en webløsning for præsentation af Helhedsplanen for Storå-oplandet.

6. Afrapportering af "Pilotordning om helhedsplanlægning for oversvømmelser i vandløbsoplande".

Sekretariatet har afsluttet deltagelse i "Pilotordning om helhedsplanlægning for oversvømmelser i vandløbsoplande". Storå-komiteens deltagelse i pilotordningen har bidraget til følgende:

Komiteen har opnået et vidensniveau som pilotordningens puljemidler har bidraget væsentligt til. Grundlaget danner et solidt fundament for arbejdet med en endelige Helhedsplan i Storå-komiteen, og har skabt et vidensniveau som inddrages i det øvrige arbejde som udføres af kommunerne og bidrager til en forståelse for vandløbssystemet på oplandsniveau.

Pilotordningen har skabt et netværk for medarbejdere i de tre komiteers sekretariater, som gør det let at søge erfaring og faglig sparring i arbejdet med de store vandløbsoplande.

At det har været muligt at sætte fokus og italesætte nogle af de udfordringer som kommunerne oplever på de afholdte webinar og workshops som har været en del af Pilotordningens ramme.

Indstilling:

Komiteen tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Komiteen tog orienteringen til efterretning.

7. Foreløbigt udkast til dagsorden for næste møde

1. Velkomst
2. Godkendelse af referat fra sidste møde
3. Præsentation af Helhedsplan for Storå-oplandet
4. evt. Præsentation af forslag fra Komiteens medlemmer
5. Præsentation af WebGIS – Helhedsplanen

-Kommunikation fra Storå-komiteén til omverdenen?

Beslutning:

Efter en drøftelse blandt komiteens medlemmer om processen for godkendelse af Helhedsplanen, blev det besluttet at sekretariatet frem til næste møde udarbejder et endeligt forslag til Helhedsplan for Storå-oplandet, med baggrund i den skitserede og vedtagne model under punkt 5. Når udkastet præsenteres på næste møde vil komiteen drøfte om planen umiddelbart kan godkendes i den præsenterede form eller om Helhedsplanen skal drøftes og endeligt godkendes på et efterfølgende komitemøde.

8. evt.

-Kommunikation fra Storå-komiteén til omverdenen?

Drøftelse:

Komiteen drøftede at der ikke var behov for kommunikation for der forelå en Helhedsplan.